

عنوان مقاله:

مقایسه عملکرد کمی و کیفی آفتابگردان در کشت خالص و کشت مخلوط با لوبیا / سویا در شرایط اقلیمی همدان

محل انتشار:

مجله تولید گیاهان زراعی، دوره 13، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

سید محسن سیدی - هیئت علمی/بخش تحقیقات علوم زراعی-باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی،

جواد حمزه ئی - دانشگاه بوعلی سینا

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: یکی از راهکارهای کلیدی در کشاورزی پایدار بازگرداندن تنوع به محیط های کشاورزی و مدیریت موثر آن است. کشت مخلوط عبارت است از کشت همزمان دو یا بیش از دو گونه در یک قطعه زمین در طول یک فصل زراعی، که یک روش مهم در توسعه سیستم تولید پایدار بویژه در سیستم هایی که هدف آن ها محدود ساختن مصرف نهاده های خارجی مانند کود و علف کش-های شیمیایی و ... است. در قیاس با تک کشتی، سیستم کشت مخلوط استفاده بالاتری از منابع مثل کارایی مصرف مواد غذایی، کارایی مصرف آب و کارایی مصرف زمین دارد. مواد و روش ها: به منظور مقایسه عملکرد کمی و کیفی آفتابگردان در کشت خالص و کشت مخلوط با لوبیا / سویا آزمایشی در مزرعه آموزشی و پژوهشی دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان طی دو سال زراعی ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ انجام شد. آزمایش به صورت طرح بلوک های کامل تصادفی در سه تکرار اجرا گردید. تیمارهای آزمایشی الگوهای مختلف کاشت شامل کشت خالص آفتابگردان، لوبیا و سویا با و بدون وجین و کشت های مخلوط افزایشی ۳۰، ۶۰ و ۹۰ درصد لوبیا با آفتابگردان و کشت های مخلوط افزایشی ۳۰، ۶۰ و ۹۰ درصد سویا با آفتابگردان بودند. صفات مورد ارزیابی گیاهان شامل عملکرد دانه، درصد و عملکرد روغن و پروتئین و میزان فسفر و پتاسیم دانه بود. ارزیابی کشت مخلوط بر اساس شاخص نسبت برابری زمین صورت گرفت. یافته ها: نتایج آزمایش نشان داد عملکرد دانه هر سه گونه تحت تاثیر الگوهای کشت قرار گرفتند. بیشترین میزان عملکرد دانه آفتابگردان، لوبیا و سویا (به ترتیب ۳۴۸۰، ۳۰۲۵ و ۳۱۵۸ کیلوگرم در هکتار) در کشت خالص با وجین به دست آمد و کشت مخلوط عملکرد دانه را کاهش داد. همچنین بیشترین عملکرد پروتئین و روغن و عناصر فسفر و پتاسیم آفتابگردان دانه، لوبیا و سویا متعلق به کشت خالص با وجین این گیاهان بود. با این حال نسبت برابری زمین در کشت های مخلوط با ۶۰ و ۹۰ درصد لوبیا و سویا بالاتر از یک بود که نشان دهنده سودمندی سیستم کشت مخلوط است. به طور کلی بر اساس شاخص نسبت برابری زمین کشت مخلوط آفتابگردان و لگوم (لوبیا و سویا) در بیشتر تیمارها برتر از کشت خالص گیاهان بود. نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که، سیستم های کشت مخلوط باعث کاهش عملکرد دانه آفتابگردان، لوبیا و سویا در مقایسه با تیمار تک کشتی با وجین می شوند، اما به طور کلی در اکثر تیمارها، ترکیب آفتابگردان-حبوبات (لوبیا و سویا) از لحاظ بهبود عملکرد اقتصادی و کارایی استفاده از زمین بهتر از تک کشتی آن ها بود.

کلمات کلیدی:

رقابت، دانه روغنی، نسبت برابری زمین، عملکرد پروتئین، عملکرد روغن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1262018>

